

Guide

2026-03-02

Västra Götalandsregionen

Handläggare: Sven Tåpptorp

sven.tapptorp@vgregion.se

Guide

En förenklad syn på process

Sammanfattning

VGR använder en förenklad syn på process – ett medvetet och praktiskt angreppssätt för att skapa ett gemensamt språk och underlätta processorientering i en komplex organisation. Den förenklade modellen används i processarbete i verksamheten och gör det möjligt att börja enkelt och konsekvent. I vissa sammanhang, som vid detaljerad analys eller arbete med externa ramverk, kompletteras den med mer utvecklade synsätt för att uppnå precision och formella definitioner. Här förklaras vad den förenklade synen innebär, varför den används, hur den skiljer sig från strikta ramverk och att den kan utvecklas vid behov.

Inledning

Västra Götalandsregionen (VGR) har som inriktning att arbeta processorienterat för att skapa helhetssyn, förbättra arbetsflöden och underlätta styrning och utveckling. För att göra detta praktiskt möjligt i en komplex organisation använder VGR en **förenklad syn på process**. Denna förenkling är medveten och syftar till att ge ett gemensamt språk som är lätt att förstå och använda, även om det innebär att vissa gränser suddas ut jämfört med mer formella ramverk.

Vad innebär den förenklade synen?

I VGR:s processorientering kallas allt för **process** – även sådant som i andra ramverk kanske skulle definieras som funktion, förmåga eller något annat. Ibland är det vi kallar för process egentligen en samling processer. Ibland är det bara en annan vy av en annan process. Förenklingen gör att vi kan tala om verksamheten på ett enhetligt sätt utan att fastna i komplexa begrepp.

Den förenklade modellen bygger på tre grundelement:

- **Gränssnitt** – objekt som kopplar samman aktiviteter, t.ex. inleveranser, utleveranser, styrande och stödjande förutsättningar.
- **Aktiviteter** – allt arbete som utförs. Vi betraktar alla aktiviteter som processer, även om projekt och tjänster i strikt mening skiljer sig.
- **Aktörer** – roller, organisationer, system eller maskiner som utför aktiviteter.

Även om **händelser** egentligen är det som driver processen framåt hanteras händelser, i den förenklade modellen, som om de vore objekt, alltså som gränssnitt. Detta gör språket enklare och mer konsekvent.

Hur är den förenklad?

I etablerade ramverk som exempelvis TOGAF, ITIL eller BPMN skiljer man tydligt mellan process, funktion, förmåga och andra begrepp. När VGR pratar processororientering suddar vi ut dessa gränser och använder ett enda begrepp – process – för att skapa ett enkelt språk. Det innebär att:

- En process kan vara en faktisk arbetskedja, ett arbetsområde en samling processer eller något annat.
- Det finns gråzoner som kan leda till övertolkning, men förenklingen är konsekvent nog för att fungera som grund.

Det gör att vi kan börja enkelt och undvika att fastna i komplexa definitioner.

Olika synsätt beroende på sammanhang

Den förenklade synen används när vi arbetar med processororientering och processarbete i verksamheten. Den ger ett gemensamt språk och gör det möjligt att börja enkelt men konsekvent. När behovet av precision och formella definitioner uppstår, till exempel vid detaljerad analys mot andra strukturer, utveckling av IT-stöd eller arbete med externa ramverk, kan vi

bygga vidare och komplettera den förenklade processynen med fler detaljer för att översätta till strikta ramverk.

Syftet med förenklingen

- **Pedagogik:** Gör det lättare att förstå och kommunicera processorientering.
- **Praktik:** Möjliggör styrning och samverkan i en komplex organisation.
- **Startpunkt:** Ger en bas som kan kompletteras med mer detaljerade för att översättas till utvecklade standarder vid behov.

Notation och bildspråk

För att stödja arbetet används en notation, VGR system, som är VGR:s precisering av en odefinierad men allmänt förekommande notation.

Grundprinciper:

- Flöde från vänster till höger.
- Styrande förutsättningar visas ovanifrån, stödjande underifrån.
- Gränssnitt ritas som objekt, aktörer som symboler eller simbanor.
- Notationen är strukturerad nog för analys men flexibel nog för att verksamheten ska känna igen sig.